

NOTAT

September 2022
2021 - 6

Udmøntning af midler fra pulje til bedre trafikikkerhed til adfærdsregulerende tiltag i 2023

Med infrastrukturplan 2035 er der afsat i alt 700 mio. kr. til en pulje til bedre trafikikkerhed i perioden 2022-2035. Af puljens i alt 700 mio. kr. udmøntes 50 mio. kr. i 2022. Heraf udmøntes 45 mio. kr. til initiativer på statsvejnettet og 5 mio. kr. til adfærdsregulerende tiltag. Den resterende pulje på 650 mio. kr. skal udmøntes i perioden 2023-2035.

Med administrations- og udmøntningsgrundlag for 2023-2025, som blev behandlet af forligskredsen i juni 2022, blev der årligt afsat i alt 50 mio. kr., hvoraf der årligt skal udmøntes 5 mio. kr. til adfærdsregulerende tiltag.

Midlerne til adfærdsregulerende tiltag er afsat, fordi trafikanternes adfærd ofte har afgørende betydning for, at ulykken sker. F.eks. havde uopmærksomhed eller utilstrækkelig orientering betydning for, at ulykken skete i 61 % af dødsulykkerne i 2020. For høj hastighed, påvirkede trafikanter og chancebetonet kørsel er også nogle af de hyppigste ulykkesfaktorer i dødsulykkerne.

Udmøntning af midler til adfærdsregulerende tiltag i 2023

Det foreslås, at de 5 mio. kr. til adfærdsregulerende tiltag i 2023 fordeles på følgende måde:

1) Trafikikkerhedskampagner:

Det foreslås, at der udmøntes 2.750.000 mio. kr. til Rådet for Sikker Trafik til trafikikkerhedskampagner som opfølgning på anbefalinger i Færdselssikkerhedskommissionens handlingsplan.

Midlerne foreslås fordelt på følgende kampagner:

a. Opmærksomhedskampagne om afstand til cyklister i trafikken (1.150.000 mio. kr.)

Der afsættes 1.150.000 mio. kr. til kampagne om afstand til cyklister i trafikken. Der lægges op til, at Rådet for Sikker Trafik kan være med til at udforme indholdet i kampagnen.

Såfremt Folketinget i løbet af 2023 vedtager et lovforslag om indførelse af et konkret afstandskrav ved bilisters overhaling af cyklister, skal midlerne endvidere benyttes i forbindelse med en kampagne herom.

b. Kampagne om forældre som rollemodeller i trafikken (800.000 kr.):

Der afsættes 800.000 kr. til en kampagne om forældre som rollemodeller i trafikken, som supplement til færdselslære i skolerne.

Kampagnen skal være i overensstemmelse med anbefaling 1.4. i Færdselssikkerhedskommissionens handlingsplan om tiltag til støtte for kvalificeret forældre/omsorgspersoners inddragelse – forældre som rollemodeller. Baggrunden for Færdselssikkerhedskommissionens anbefaling er, at der fra undersøgelser er evidens for, at forældre er meget vigtige rollemodeller, når det kommer til trafiksikkerhed for børn og unge. Det gælder i forhold til forældres egen adfærd og klare aftaler om cykelhjelm, alkohol, mobil, hastighed og indgriben over for andre unges risikoadfærd.

Færdselssikkerhedskommissionen anbefaler på den baggrund, at der udarbejdes tiltag, som kan give forældre/omsorgspersoner relevante redskaber til at understøtte trafiksikre vaner/adfærd hos børn og unge.

c. Baglygtekampagne (400.000 kr.)

Der afsættes 400.000 kr. til kampagne om baglygter i vinter og efterår 2023. Kampagnen blev lanceret første gang i november 2019 og er desuden relanceret i 2020, 2021 og 2022. Der vurderes fortsat at være behov for kampagnen.

d. Kampagne rettet mod varebilschauffører (400.000 kr.):

I Havarikommissionen for Vejtrafikulykkers rapport om varebilsulykker fra 2021 fremgår det, at varebilschaufførernes uopmærksomhed, træthed, hastighedsoverskridelser og manglende selebrug var medvirkende til, at mange af ulykkerne skete. Indsatser rettet

mod varebilschauffører kan derfor bidrage til en mere sikker adfærd.

Havarikommissionen anbefaler på den baggrund, at der sættes fokus på chaufførernes manglende opmærksomhed, træthed, selebrug og hastighed gennem kommunikationsindsatser.

Det foreslås derfor, at der afsættes 400.000 kr. til en kampagne rettet mod varebilschauffører med afsæt i anbefalingerne fra Havarikommissionen.

2) Fiat-projekt (forebyggende indsatser mod alkohol i trafikken):

Der afsættes 250.000 kr. til et projekt om Forebyggende Indsatser mod Alkohol i Trafikken (FIAT-projektet), som er et forskningsprojekt i regi af Center for Rusmiddelforskning ved Aarhus Universitet. Formålet med projektet er at undersøge, om det er muligt at gennemføre og integrere indsatser i politiets og kommunernes arbejde med at forebygge spirituskørsel.

Fælles for indsatserne er, at politiet rækker hånden ud, og opfordrer borgere, der sigtes/mistænkes for spirituskørsel, til at sige ja til at blive kontaktet af en alkoholrådgiver.

Indsatserne er rettet imod de borgere, hvor man mistænker, at årsagen til spirituskørsel – og ofte gentagen spirituskørsel – kan være et underliggende alkoholmisbrug.

3) Forsøgsordning med ”hjertezoner” ved skoler:

Der afsættes 2 mio. kr. til en forsøgsordning med ”hjertezoner” omkring skoler.

Formålet med projektet er at etablere zoner omkring skoler, hvor der ikke må køre biler om morgenen i et tidsrum på 1 time. Forældre, der måtte have et behov for at køre deres børn, må sætte dem af et stykke fra skolen, og børnene må herefter gå det sidste stykke.

En ”hjertezone” er således en zone omkring skolerne, hvor det ikke ønskes, at forældrene til skolebørnene kører.

Tiltaget skal medføre, at skolevejene bliver mere sikre for eleverne ved at mindske mængden af trafik, når eleverne møder ind om morgenen. Eleverne vil således opleve, at det bliver mere trygt at

gå eller cykle til skole. Tiltaget vil endvidere medføre, at det i ”hjertezonerne” vil være mere sikkert at færdes for de bløde trafikanter.

Skolerne vælger selv, hvordan ”hjertezonen” skal udformes, således at der tages højde for den enkelte skoles udfordringer og beliggenhed. Skolerne skal ved udformningen af ”hjertezonerne” tage højde for, at beboer i zonerne stadig må færdes i bil i det pågældende tidsrum, samt at handicapkørsel vil være tilladt.

Tilskudsmidlerne skal gå til medfinansiering af etablering af ”hjertezonerne”, herunder til indkøb af skilte samt færdselskompenserende tiltag, som kan opstilles omkring de veje, som er afspærret for visse køretøjer i det pågældende tidsrum. Hver kommune kan højst søge om 150.000 kr. i medfinansiering.

I forbindelse med kommunernes ansøgning om tilskud til medfinansiering af etablering af ”hjerterzoner” skal kommunen udarbejde et oplæg til, hvilke skoler, der skal være omfattet af projektet, samt hvordan kommunen påtænker at udføre projektet.

Der foreslås følgende proces for udmøntningen af puljen:

November 2022: Vejdirektoratet udarbejder en bekendtgørelse om ansøgningsrunden, der sendes i høring og herefter udstedes senest medio januar, hvorefter puljen til ”hjertezoner” annonceres i den kvartalsvise puljekalender (statens-tilskudspuljer.dk) den 1. februar 2023.

Marts – maj 2023: Ansøgningsrunden for kommunerne åbner i marts 2023 med ansøgningsfrist den 31. maj 2023.

Juni 2023: Vejdirektoratet kommer med en indstilling med de projekter, der bedst matcher de fastlagte kriterier. Herefter formidles tilsagn til kommunerne, således at projekterne kan nå at indgå i den kommunale budgetproces.

Det foreslås, at forsøget kører frem til 2025. Vejdirektoratet vil i løbet af 2026 udarbejde en endelig evaluering af forsøget. Denne vil blive forelagt forligskredsen.